

svojih obljub, ni pričakovati, da bi ljudstvo imelo mnogo zaupanja do sedanje vlade in da bi notranje posojilo imelo kak znoten uspeh.

Iz poglavja o narodnem gospodarstvu.

Spremembe carinske tarife.

Te dni je poročalo časopisje, da se je vršila v fin. ministru seja takozvanega ekonomsko-finančnega komiteta ministrov. Na tej seji je bilo sklenjeno, da bo izvoz govede in telet v živem in zaklanem stanju ter vseh raznih drugih klavniških proizvodov prost izvozne carine. Ta osvoboditev izvozne carine ni predvidena v novi carinski tarifi, ampak ravno nasprotno so na izvoz mesa in mesnih proizvodov udarjene visoke carinske postavke. Razlog za najnovejšo ukinitve izvozne carine je pač ta, ker se je pokazalo, da je izvoz naše živine in mesa neprestano padal. Poleg ukinitve ravnokar omenjene izvozne carine pa se bo s posebno naredbo zaščitila naša mast, žito, moka in sadje. Videli so, da se uvaža v našo državo večja množina masti, ki ni svinjska, ampak najslabše vrste in radi tega je začela pri nas v zadnjem času zelo padati produkcija svinj. Radi tega se je moralo pri nas gledati na to, da se dvigne naša svinjereja, ker pridelamo dovolj svinjske krme in se bo dvig svinjske produkcije dosegel, ako bo v prihodnje uvoz tuje masti znatno omejen. Ako bo res držalo, da bo lahko naša živina romala v tujino carine prosto, potem se bo stanje naše živinoreje znatno zboljšalo in bo živinorejec vsaj lahko vnovčil svoje živo blago.

Ugodnost naše trgovinske pogodbe z Avstrijo za naše vinogradnike.

Dolgovezna trgovinska pogajanja med našo državo ter Avstrijo so bila te dni zaključena. Pri novi trgovinski pogodbi med nami in Avstrijo je najvažnejša ona postavka, v kateri dovoljuje Avstrija uvoz 40 tisoč hektolitrov črnega in 40 tisoč hektolitrov našega belega vina po znižani carini.

POROČILA Z RAZNIH TRGOV.

Žitni trg.

V zadnji številki lista smo obširno poročali o položaju na našem žitnem trgu. Tekom zadnjega tedna se razmere niso nič spremenile. Izvoza v inozemstvo ni, domači veletrgovci in veliki mlini pa še čakajo z nakupom novega žita, da se cene in razmere ustalijo. Poleg tega je pšenica radi mokrote še vedno nesposobna za prevoz in mletje. Žitna trgovina bo oživela šele v začetku septembra.

Pšenica se je prodajala v Bački po 2.80 do 2.90 za 1 kg, v Slavoniji (Sremu), pa franco tovarna postaja po 2.70 do 2.75 D za 1 kg.

Koruzi se prodaja v inozemstvo v manjših količinah. Največ se je izvažala po Donavi do Braile. Nove koruze bo letos izredno veliko in to menda vpliva tudi na prodajo stare koruze. Cene so v Bački 187.50 D za 100 kg, za belo koruzo 190 D franco postaja.

Oves ne beleži nikakega prometa. V Zagrebu se ga prodaja kilogram po 2.05 D.

Rž se malo kupuje, v ceni pa je čvrsta. Prodaja se po 2.30 do 2.35 D.

Enajstega oktobra smo taborili pri vasi Lušig, 12. pri Gräfenhainichenu, 13. smo šli čez Muldo in smo videli, kako je korakala čez most stara garda in La Tour-Maubourg. Govorilo se je tudi, da bo cesar prišel mimo, a mi smo z divizijo Dombrovskega in Souhamovo četo korakali dalje.

Kadar je dež prenehal in je skozi oblake prodrl žarek jesenskega solnca, se je videlo, kako se je gibala vsa armada od vseh strani je vrelo proti Lipskemu konjeništvu in peštvu. Na drugem bregu Mulde so se že bleščala bodala Prusov, Avstrijcev in Rusov pa še ni bilo videti. Bržkone so prodirali od druge strani.

Dne 14. je dobil naš bataljon zopet povelje za poizvedovanje in sicer proti mestu Aakenu. Mesto je imel sovražnik zasedeno. Sprejel nas je s topovskim streljanjem. Vso noč smo prebili na planem in nismo mogli zapaliti niti enega ognja, ker je neprestano deževalo. Drugo jutro smo zopet v naglih pohodih šli nazaj k diviziji. Ne vem, kakaj je vsak govoril:

»K bitki se pripravljaj!«

Seržant Pinto je trdil, da po cesarju diši. Jaz tega nisem čutil, videl pa sem, da marširamo proti Lipskemu in sem si mislil: »Naj le pride do bitke, samo da ne boš zopet ranjen kot pri Lützenu in da boš zopet videl Katarino.«

Drugo noč je migljalo na nebu brez števila zvezd, ker je bilo zopet nastalo lepo vreme. Mi pa smo neprestano marširali dalje. Drugo jutro je blizu male vasi, koje ime sem pozabil, prišlo povelje »Stoj!«, da si oddahnemo. V zraku smo naenkrat slišali votlo bobnenje. Polkovnik, ki je bil še na konju, je prisuškoval, seržant Pinto pa je vzkliknil:

»Bitka se je pričela!«

Skoro isti hip je polkovnik zamahnil s sabljo in ukazal: »Naprej!«

Pričeli smo teči. Telečaki, torbice za patrone, puške, blato, vse je plesalo in skakalo okrog nas, a nihče se ni zmenil za to. Pol ure pozneje smo ugledali pred bataljonom neskončno vrsto kolon: vozove, topove, konjeništvu in peštvu. Za nami so po dübenski cesti prihajali drugi, vse v diru! Kar preko polja so drevili celi polki.

Moka pada v ceni. Nularica se nudi po 4.70 do 4.80 D.

Za ječmen ni dobiti kupcev, pridelek je dober, zato padajo cene. — Tudi krompir je nekoliko popustil v ceni. Krompirja ne moremo sedaj izvažati, ker ima Italija nižje cene kakor mi; pa tudi v druge države ni mogoče izvažati, ker so znatne uvozne carine. — Stari fižol kupuje po nizkih cenah špekulacija. Izgledi za letino fižola v Sloveniji dobri. Kvalitativno je fižol dober na Gorenjskem in tudi količina pridelka je velika. Na Gorenjskem so ga že začeli sušiti. Iz Dolenjske pa poročajo, da je znatno škodoval fižolu črv. — Laneno seme. Cene so nekoliko narastle. Plačuje se po 5.35 D. Vzrok za dvig cene leži v tem, ker je oljarnam zmanjkalo momentano ameriško seme. To bo trajalo samo še kak teden dni, dokler ne pride zopet ameriško seme.

Položaj našega poljedelstva se bi znatno zboljšal s spremembo nove carinske tarife. Dosedaj ni obstojala pri nas na uvoz žita, živil in mlevskih izdelkov nobena carina, nasprotno pa je pobirala država pri izvozu omenjenih produktov carino. Sedaj je ministrski svet sklenil spremeniti način pobiranja carine tako, da zviša uvozno carino na poljske pridelke, predvsem na moko in žito za 50 odstot, in uvozno carino pa zniža za 50 odstot. Tako se je z novo carino zaščitilo kmetijski stan, ker nam je pričelo že v naši državi inozemstvo

močno konkurirati s svojimi pridelki, naši kmetje pa niso mogli svojega blaga prodati.

O poteku žetve po ostalih državah prihajajo sedaj natančnejša poročila. V severoameriških Združenih državah je žetev slaba; tudi v Kanadi ni preveč odlična, kakor so vedeli Amerikanci poročati pred mesecem dni. Evropa pričakuje odličen pridelek rži tako zlasti v Nemčiji, Rusiji in Poljski. Poljska je dovolila radi dobre žetve prost izvoz žita. Za izvoz bo ostalo v Poljski 500.000 ton pšenice, 1300.000 ton rži. V Rusiji računajo prebitek za izvoz količino 3 milijonov ton, kar je zelo zanesljiva cenitev. Poročila iz vzhodne in jugovzhodne Evrope se glase ugodno. Položaj je ugoden tudi v Avstriji in Češkoslovaški. V Rumuniji znaša letošnji pridelek pšenice 2.890.000 ton, za izvoz bo ostalo 600.000 ton pšenice. Ječmena je letos Rumunija pridelala 1 milijon ton, izvozila ga bo lahko 397.000 ton. Pridelale ovsja je 881.000 ton, izvozilo se ga bo lahko 392.000 ton.

V Ameriki se ceni pridelek ozimne pšenice na 415 milijonov bušljev — bušel ima 27.216 kg — (lani 590 milijonov), jare pšenice na 263 milijonov (lani 283 milijonov), koruze 2.950 milijonov (lani 2.437 milijonov), ovsja 1.387 milijonov (lani 1.542 milijonov). — Iz Otave (Kanada) poročajo, d oznaša uradna cenitev pridelka pšenice v Kanadi 375 milijonov bušljev (lani 263 milijonov), ovsja 446 milijonov (lani 412 milijonov).

Mama — mama,

glej to je pravo „GAZELA“ -milo, ki se tako krasno peni, da snažno in belo perilo ter prihrani trud in delo.

GAZELA MILO

Prav na koncu ceste je bilo videti oba stolpa cerkva sv. Nikolaja in sv. Tomaža v Lipskem, ki sta molela v zrak, na desni in levi pa so se na obeh straneh mesta dvigali velikanski oblaki dima, iz katerega so švigali bliski. Bobnenje je bilo čedalje hujše. Bili smo še dobro uro oddaljeni od mesta, ko je moral človek že kričati, da so ga drugi razumeli. Bledi od groze smo pogledovali drug drugega, kot bi hoteli reči:

»To je bitka!«

Seržant Pinto je kričal:

»To je dosti hujše kot pri Eylanu!«

To pot pa se ni smejal in Cebedej, jaz in drugi tudi ne. Kljub temu smo tekli naprej in častniki so ponavljali neprestano:

»Naprej! . . . Naprej!«

Iz tega se vidi, kako človeka mine pamet. Pač se je dvigala v nas ljubezen do domovine, mnogo bolj pa še poželenje, da bi se bili.

Okrog enajste ure smo ugledali bojišče, piclo uro od mesta. Videli smo tudi mestne stolpe in polno ljudi na starih nasipih, po katerih sem tolikokrat hodil in mislil na Katarino. Prav nam nasproti v daljavi dvanajstih do petnajstih sto metrov sta stala dva polka rdečih ulanov, malo bolj na levo, na travnikih ob Parthi, pa dva ali trije polki jezdečih lovcev. Med temi polki so se vlekle stražne čete, ki so prihajale od Dübena. Ob majhni višini malo bolj zadaj so bile stopnjema postavljene divizije Ricarda, Dombrovskega, Souhama in nekaj drugih. Mestu so obračali hrbet. Upreženi topovi in vozovi s streljivom, topničarji in trenski vojaki na konjih so bili pripravljani za odhod. Cisto zadaj na griču pri pristavi s plošnato streho in obširnimi skednji, kakor se nahajajo v tem kraju, so blestele uniforme generalnega štaba.

To je bila nadomestna armada pod poveljstvom maršala Neyja. Nje levo krilo se je dotikalo Marmontovega zbora, ki je stal ob cesarski cesti proti Halli, desno pa glavne armade, ki ji je poveljeval sam cesar. Naše čete so torej delale okrog Lipskega nekaj velik krog. Sovražniki, ki so obenem prodirali od vseh strani, pa so skušali, da bi si podali roko, hoteč napraviti okrog nas še večji krog in nas zajeti v mestu kakor v mišji pasti.

Med tem so se obenem bile tri grozne bitke: ena proti Rusom in Avstrijcem pri Wachau, druga proti Prusom na halski veliki cesti pri Möckernu, tretja pa na lützenski cesti v obrambo lindenauskega mostu, ki ga je napadel general Ginlay.

Vse to sem zvedel šele pozneje. Sicer pa naj vsak pripoveduje to, kar je sam doživel — na ta način svet rve resnico.

XVIII.

Bataljon je pričel marširati navzdol po griču, ki je baš nasproti mesta, da bi se združil z divizijo. Naenkrat smo opazili, kako je častnik od generalnega štaba dirjal spodaj čez veliki travnik naravnost proti nam. V dveh minutah je bil pri nas. Polkovnik Lorain mu je dirjal nasproti. Izgovorila sta nekaj besed, potem pa je častnik odhitel nazaj. Na ta način je tudi sto drugih častnikov povelja prišlo na plano.

»Vrste obrat na desno!« je ukazal polkovnik, mi pa smo krenili proti gozdu za našim hrbtom, ki se razteza kake pol ure daleč ob cesti proti Dübenu. Bil je bukov gozd, vmes pa so bile tudi breze in hrasti. Ko smo prišli na kraj gozda, so nam ukazali nasuti novega smodnika, potem pa se je bataljon razkropil po gozdu za streljavkanje. Postavljeni smo bili stopnjema po petindvajset korakov vsaksebi. Med prodiranjem smo široko odpirali oči, kar si vsak lahko misli. Pinto je klical vsak hip:

»Krijte se!«

Sicer pa mi ni bilo treba svariti nas. Vsak je napegnjal ušesa in gledal, da je prišel za kako debelo drevo, da se je zložno lahko ogledal, predno je šel dalje . . . Kaj vse mirnega človeka čaka v življenju!

Tako smo prodirali kakih deset minut. Ker ni bilo ničesar videti, smo se že čutili varne. Kar se oglasi strel — potem zopet eden, nato dva, trije, šest na vseh straneh naše črte. Isti hip sem videl, kako je padel moj tovariš na levi in se skušal nasloniti na drevo. To me je izpodobilo.

(Dalje prihodnjic.)

